

Zuid-Portugal

9-16 december 2023

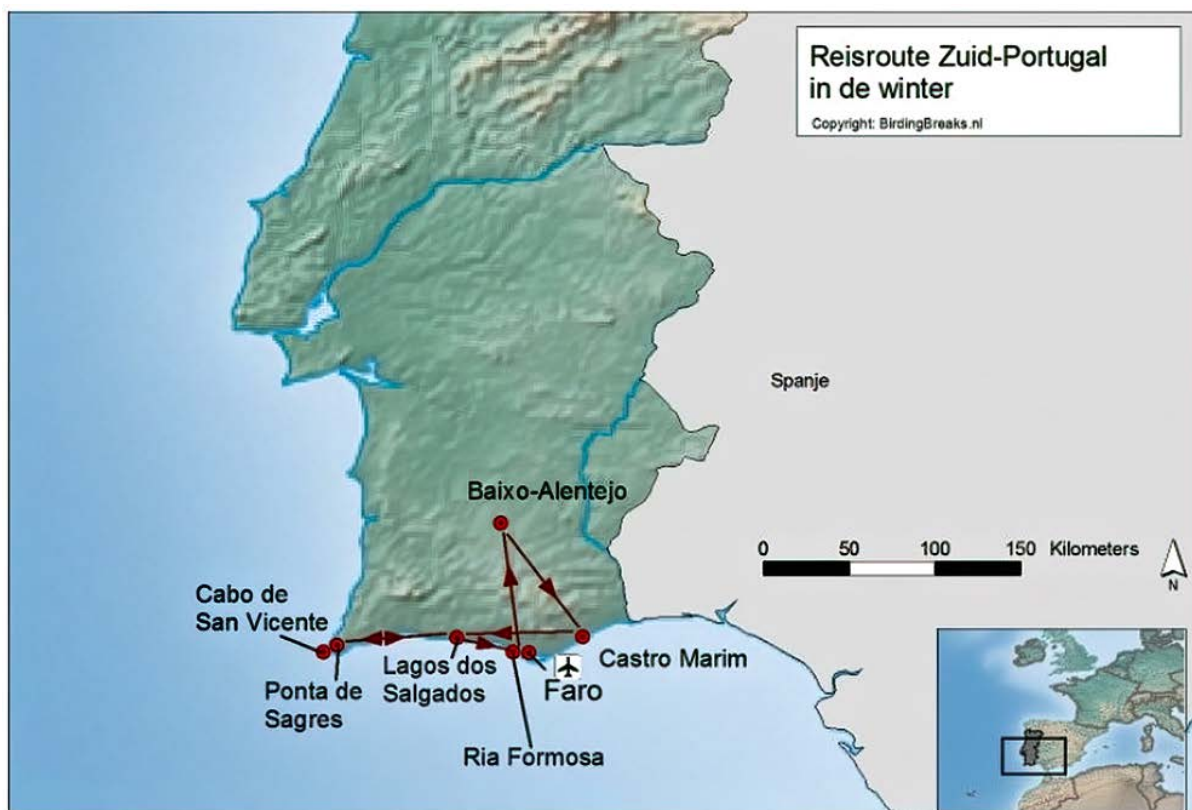
Georganiseerd door:

**BIRDING
BREAKS**

www.birdingbreaks.nl

Dit verslag gaat over de door BirdingBreaks georganiseerde vogelreis naar de Algarve van 9 t/m 16 december 2023. In deze week hebben we van Oost naar West diverse kustgebieden in Zuid-Portugal aangedaan. Twee keer zijn we het binnenland in getrokken om respectievelijk de steppes van Castro Verde en de hoogste punt van de Serra de Monchique te bezoeken. Tijdens deze reis hebben we 133 vogelsoorten gezien. Het hoogtepunt van deze reis was ongetwijfeld de ontdekking van een 'Gibraltar Buizerd' (een kruising tussen een Arendbuizerd en een Buizerd die voorkomt in het Europese deel van de Straat van Gibraltar) op dag 5. Daarnaast hebben we dagelijks kunnen genieten van talrijke vogels waaronder diverse typische soorten van het Iberisch Schiereiland zoals de Iberische Tjiftjaf, Blauwe Ekster en nog vele anderen. In dit verslag beschrijven verschillende reisdeelnemers per dag de hoogte- en dieptepunten van die dag en laten zij een aantal van de mooiste vogelfoto's zien. Los van dit verslag is een checklist met per dag vermelding van alle soorten die we gezien hebben.

Dag 1 – zaterdag 9 december: reisdag (en wat voor een!)

Behalve met Rieneke (die was per trein onderweg naar Faro) maken we kennis met onze medereizigers en stijgen we om 15.00 uur op richting Faro. Voorbij Parijs krijgen we een mededeling uit de cockpit dat er een barst in een ruit zat en dat we terugkeren naar Schiphol. Iets na 16.00 uur zijn we inderdaad terug op Schiphol en iets na 18.00 uur gaan we weer op weg naar Faro. Onderweg krijgen we hevige turbulentie boven Frankrijk die wat paniek onder een aantal passagiers veroorzaakt. Uiteindelijk arriveren we om 21.00 uur (lokale tijd) in Faro. In tegenstelling tot wat op Schiphol meestal het geval is zijn de koffers al beschikbaar voordat wij bij de band zijn. Buiten was het al donker. We halen de bus op en rijden naar het hotel. Daar gebruiken we een verlaat avondmaal en krijgen we informatie van Fokko over de volgende dag.

Dag 2 – zondag 10 december: Rio Formosa ten oosten Faro

We ontbijten om 08.00 uur en vertrekken om 09.00 uur in oostelijke richting. We beginnen met vogels kijken net ten oosten van Faro in de wetlands van Rio Formosa. In dit uitgestrekte zoutpanengebied waar we veel eenden zien bij de rioolzuiveringsinstallatie van Faro, bezoeken we de zoutpannen van Fuseta en maken een wandeling bij de zeearm van Tavira. We zien o.a. flamingo's, zwarte ibis, koereiger, kleine zilvereiger, visarend en grijze wouw,

dwergarend en bruine kiekendief. De lunch gebruiken we in Santa Luzia en verder zien we de kluut en steltkluut, goud- en zilverplevier, wulp en regenwulp, diverse meeuwen, Sinthelenafazantje. Lijkt helemaal niet op een fazant, al helemaal niet qua maat. Het is namelijk een tropische vogel uit de familie van de prachtvinken en is hier in Portugal een exoot. Verder zien we nog veel meer (zie hiervoor de lijst.)

We zien de 1^e van heel veel roodborstapuiten, tjiftjaffen en Iberische tjiftjaf en sluiten de dag af met een hele groep flamingo's, waaronder een paar Audouins meeuwen Om 17.00 uur zijn we weer terug in het hotel, als het buiten al donker begint te worden. Het was een hele mooie en zonnige 2^e dag. Hopelijk volgen er meer!

Volwassen zwartkopmeeuw (winterkleed)

Sinthelenafazantje lijkt niet op een fazant

Dag 3 - Maandag 11 december: Rio Formosa ten westen Faro

De derde reisdag, de tweede vogeldag is het vandaag. We zijn ten westen van Faro, richting Lagos. Dit gebied maakt onderdeel uit van Ria Formosa, een groot natuurpark in de Algarve. We parkeren de bus bij een aantal luxe appartementen in de buitenwijken van Vila Moura en wandelen in de richting van de vele golfbanen die hier in de Algarve liggen.

Al vrij snel hebben we de eerste vogels in het vizier: zes zwarte Ibben scharrelen in het keurig gemaaid gras van een golfcomplex. In het eerste watertje op ons pad zien we een Kwak die mooi blijft poseren voor de foto. Een IJsvogel vliegt voorbij en landt op een muurtje om ook goed bewonderd te kunnen worden. In het water zit een groepje krooneenden en witoogeenden. We belanden in een vogelkijkhut in een waterzuiveringsgebied. De hoop is gevestigd op de Purperkoet, maar die laat zich alleen horen. Zien doen we die helaas niet. Als we onze weg vervolgen zien we Dwergarenden en zit er een Rouwkwikstaart op het pad. De koffiepauze is uiteraard mét pastel de nata.

Lunchen doen we onder een pergola waar de Mussen graag onze broodkruimels oppeuzelen. Na de koffie rijden we tussen de golfbanen door richting Faro. Daar stoppen we aan de buitenkant van een golfresort en gebruiken we op een paar bankjes in de zon onze lunch. Vandaar gaan we verder langs de kwelergebieden richting een zoetwaterplasje. Als snel wordt daar een vrouwtje woudaap gespot en even later zwemt er een purperkoet pontificaal door ons beeld. De purperkoet laat zich goed bekijken en fotograferen. Wat een schoonheid! Zelf heeft hij niet de gaten dat hij zo mooi is. Eenden zitten gemoedelijk samen met talrijke schildpadden in het zonnetje of lopen er zelfs rustig overheen. De Blauwe Eksters die we dagelijks zien zijn hier ook aanwezig. Op de golfbaan die we passeren loopt een jonge vos. Hij is duidelijk op zoek naar eten en reageert meteen op het geritsel van een plastic zakje. Hij nadert op een paar meter afstand.

We vervolgen onze weg langs de zoutpannen in de omgeving van vliegveld Faro. De Flamingo's staan daar mooi te wezen. Aan het eind van het lange pad valt de schemering al in en zien we nog wat vleermuizen vliegen. Fokko haalt ons op met het busje, het was een prachtige dag met heel veel vogelsoorten en mooie waarnemingen.

Krooneenen en een witoogeend

Woudaap (vrouw)

Dag 4 – Dinsdag 12 december: Baixo Alentejo

Het is vroeg en nog donker als we vertrekken. De dag begint met een autorit van een klein uurtje in noordelijke richting. Ter hoogte van Castro Verde verlaten we de snelweg rijden we het gebied Baixo Alentejo in. Het hoofddoel vandaag is de “grote trap”, spannend! Een prima ontbijt, lunch en voldoende drinken gaat mee in de draagbox van het hotel. Onderweg zien we het langzamerhand licht worden, het is half bewolkt. Aan de horizon kunnen we goed zien waar de zon op gaat komen. Op de paaltjes en gaas-afrasteringen zien we de silhouetten van wat klein spul, het ziet er veelbelovend uit. We stoppen bij een ruïne. Op het torentje van de bouwval zitten 2 ooievaars op hun nest die mooi aftekenen in het ochtendlicht. Het zanggeluid van diverse vogels maakt het allemaal nog mooier. In groepjes vliegt een en ander rond, langs en over, o.a. Kieviten, leeuweriken, spreeuwen, en ook een bruine kiekendief....., gaaf! Ergens roepen kraanvogels en een tijdje later vliegen ze over. Fokko, onze gids brengt de scoop in stelling om het schitterende

steppenland af te zoeken naar onze dag-doelwaarneming. Een rondje ruïne met de camera levert een aantal mooie plaatjes op van de opkomende zon, een zwarte roodstaart, kuifleeuwerik, zwarte spreeuw en een roodborsttapuit. "Grote trap" klinkt het! Weliswaar ver weg, maar Fokko ziet ze in de sloop. Wauw....! Zo, dat staat...!

De rest van de dag was eveneens zeer de moeite waard met o.a. de kleine zilverreiger, grijze wouw, rode wouw, buizerd, kluut, ijsvogel, hop, Iberische klapekster, raaf, veldleeuwerik, Theklaleeuwerik, kalenderleeuwerik, kleine zwartkop, zwarte roodstaart, duinpieper, kneu, putter en een grauwe gors. Wauw.....!!! We sluiten de dag af met 'n tweede groep Grote Trappen. Wat een mooie dag.....!

Kraanvogel

Landschap Baixo Alentejo

Dag 5 - Woensdag 13 december: Cabo de San Vicente

We nemen afscheid van de gastvrije Marloes en haar collegae van het eerste Hotel en vertrekken naar ons tweede hotel van deze week bij Luz-Lagos. Wederom een prachtige plek waar de blauwe eksters ons om de oren vliegen en waar we ontbijten met uitzicht op zee. We brengen een bezoek aan de meest zuidwestelijke punt van Europa, Cabo de San Vicente, gelegen op het schiereiland bij Sagres. Daar trotseren we de koude wind om o.a. de jan-van-gent en diverse vale pijlstormvogels langs te zien vliegen. Als we goed kijken zien we over zee diverse groepen alken vliegen en enkele zeer oplettenden onder ons spotten een grote jager die zich te goed doet aan zo'n alk.

Na een lunch in de zon met uitzicht op zee gaan we door naar Ponta da Atalaia. Onderweg houden we de verrekijker in de aanslag om vooral niets te missen. We hebben inmiddels zoveel mooie roodborsttapuiten gezien dat Fokko niet meer stopt als we die langs de kant van de weg zien, maar dan wordt er toch op enig moment toch op de rem getrapt. Is het een buizerd, of toch niet? Er volgt discussie want zo'n wit achterwerk is toch opvallend. Na uitgebreid onderzoek van Jaap en Fokko blijkt het de Gibraltarbuizerd te zijn. Dit is een kruising van een buizerd zoals wij die ook kennen (*Buteo buteo*) met een arendbuizerd. Volgens de kenners is de arendbuizerd die in Noord-Afrika voorkomt dan weer een ondersoort van de nominaat die voorkomt in Oost-Europa tot Centraal-Azië. Deze ondersoort in Noord-Afrika wordt dan ook wel Atlasarend genoemd. Af en toe steekt zo'n Noord-Afrikaanse vogel de straat van Gibraltar over en paart dan met buizerden op het Iberisch schiereiland. Deze kruisingen staan dus te boek als 'Gibraltarbuizerd'. We komen aan bij Ponta da Atalaia; de rotszwaluwen profiteren van de winterrust bij het chique hotel en doen zich te goed aan het zwembadwater waar ze met mooie duikvluchten overheen scheren. We zien nog twee alpenkraaien die prachtig voor ons poseren op een agave totdat een hond de pret verstoort. Daarna is het alweer tijd om naar huis te gaan om te gaan eten.

Jan van Gent

Gibraltarbeuizerd

Dag 6 – donderdag 14 december: Momchique

We vertrekken om 9.00 uur onder een strakblauwe hemel. Na een uurtje rijden in noordelijke richting maken we een koffiestop om daarna een wandeling te maken naar de terminaalbaden van Momchique. Daar in de weelderig tuin zien we onze eerste staartmezen van deze reis. Hier op het Iberisch schiereiland gaat het om de grijzere ondersoort *irbii*. Via diverse smalle kronkelweggetjes door het bos komen we op de top van de hoogste berg van de Algarve. Als we op 900 meter boven zeeniveau uitstappen zien we zowel de west- als de zuidkust van Portugal. Het waait er behoorlijk en die wind maakte het bovendien behoorlijk fris. We zoeken de luwte op en daar treffen we tijdens de lunch in het struikgewas een aantal Provençaalse Grasmussen en Kleine Zwartkoppen. Op een hek zit een blauwe rotslijster. Toen we aan de andere kant van de berg weer naar beneden reden maakten we een stop bij een plasje. Dat leverde niet zoveel op maar wel zagen we mooi in een boom een Iberisch groene specht zitten en op een tak een paartje Cirlgors. Rond 16.30 waren we terug in het hotel om ons op te frissen en te lijsten.

Iberische tijftjaf

Provençaalse Grasmus

Dag 7 - vrijdag 15 december: Lagos dos Salgados

De dag start met een frisse 8 graden, maar als de zon doorbreekt loopt het kwik gelukkig al snel op tot een aangename 20 graden. Ideaal weer om vogels te spotten in de Lagos dos Salgados. Dit is een beschermd gebied langs de kust dat niet is aangetast door golflinks of zoutwinning. We

beginnen de dag met een hele zwerm putters die fotogeniek tussen de madeliefjes zit en ook de kuifleeuwerik is weer van de partij. Onderweg stoppen we voor een steenuil en als we verder rijden trekt een bruine kiekendief onze aandacht, even later komen ook de dwergarend en visarend in beeld. Een prachtig gezicht, deze drie roofvogels zo bij elkaar.

We lunchen met uitzicht op een kleurrijk palet aan eenden zoals de wintertaling, tafeleend en pijlstaarteend. De flamingo's doen weer hun kenmerkende trappelpasjes en boven ons hoofd zweven de dwergarend en de bruine kiekendief. Er passeert een kudde schapen met een herder en een koereiger weet blijkbaar dat er bij schapen ook iets te halen valt want we zien hem boven op een schapenrug zitten. Een erg leuk gezicht. Weer op weg leren we dat een Portugese rotonde nemen toch niet hetzelfde is als een Nederlandse, waardoor een auto onze bus schampt. Het gevolg is een hoop gedoe en een boze Portugese señora. Elk nadeel heeft zijn voordeel want zo hebben we rustig de tijd om een groep van minstens 25 ooievaars die boven onze hoofden cirkelt rustig te observeren.

Naar huis voor een korte siësta want om vijf uur gaan we op zoek naar de oehoe. Volgens goed ingelichte bronnen is er een plaats waar hij zich 's avonds laat zien en op een paal gaat zitten. Vol ongeloof vragen we ons af of we de vogel wel gaan zien. Zou het een lokkertje van BirdingBreaks zijn? Maar de gids heeft ons nog niet teleurgesteld, dus vol verwachting gaan we op pad. Na een tijdje wachten wordt ons geduld inderdaad beloond. Met grote vleugelslagen komt het silhouet van de oehoe achter de bergen tevoorschijn. We zien hem een paar keer verdwijnen en elders weer opduiken om vervolgens op een paal vol in ons beeld onder de maan te gaan zitten. Het is werkelijk een fantastisch gezicht en een prachtige afsluiting van deze geweldige vogelweek! Opgetogen gaan we eten bij een leuk Portugees restaurant en het onderwerp van gesprek die avond laat zich raden...

Steenuil

Dwergarend

Dag 8 – zaterdag 16 december: Alvor en terugvlucht

Nadat we onze koffers hebben gepakt rijden we richting het plaatsje Alvor. Na een half uurtje maken we onze eerste vogelstop, vlak bij het lokale vliegveldje en aan de oevers van de lagune daar. In het water zit onze tweede grote zilverreiger van deze reis en er vliegt een reuzenster over. Leuk was een groepje Europese kanaries die we vlakbij kunnen bewonderen. We tellen er aanvankelijk 15, maar wanneer de vogels opvliegen blijken het er minimaal 150 te zijn! Daarna rijden we verder richting het strand, waar we de bus parkeren. Daar maken we een 5 km lange wandeling over een vlonderpad. De hele tijd zien we roodborsttapuiten die af en toe afgewisseld worden door een graszanger. In de lagune is het inmiddels laag water en daar zien we diverse steltlopers. Een oeverloper laat zich mooi zien en fotograferen. Leuk waren een paar groenpootruiters die we wel eerder gezien hebben tijdens de reis, maar die we tot nu nog niet mooi hebben kunnen bekijken. In de verte vliegt een groep Audouins meeuwen en een grote stern. Rond twaalf uur zijn we terug bij de bus en zoeken we een visrestaurantje op. Daar hebben we heerlijk

gesmuld van vers gevangen roodbaars. Nog snel drinken we een kopje koffie en maken we een groepsfoto. Daarna rijden we met gezwinde spoed richting Faro. Eerst zetten we Rieneke op het treinstation af. Daarna rijden we naar het vliegveld om het busje in te leveren bij de autoverhuur. Na het gebruikelijke papierwerk pakken we onze koffers en gaan we inchecken. De vlucht verloopt volgens schema en rond middernacht ben ik weer veilig thuis, na een leuk en gezellige week vogels kijken in Zuid-Portugal

Reuzenster

Oeverloper

Graag wil ik de deelnemers hartelijk bedanken voor deze gezellige week en hopelijk tot ziens bij een volgende BirdingBreak!

Fokko Erhart
Arnhem, 16 januari 2024

Oehoe bij maanlicht